

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia 2018 r.

**w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków
pracy i kształcenia**

Na podstawie art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rektor w ramach zapewniania w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia:

- 1) analizuje i identyfikuje zagrożenia i ryzyka związane z bezpieczeństwem i higieną pracy i kształcenia, wynikające z realizowania zadań uczelni oraz im przeciwdziałają;
- 2) współpracuje z organami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa i higieny pracy oraz związkami zawodowymi reprezentującymi pracowników uczelni, samorządem studentów i samorządem doktorantów w zakresie, o którym mowa w pkt 1;
- 3) sporządza corocznie analizę okoliczności i przyczyn wypadków związanych z pracą lub kształceniem w uczelni;
- 4) określa główne kierunki działań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i kształcenia w uczelni.

2. Rektor określa sposób:

- 1) udostępniania i korzystania z infrastruktury uczelni, w tym wyposażenia technicznego;
- 2) organizowania imprez odbywających się na terenie uczelni niebędących imprezami masowymi w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1160 oraz z 2018 r. poz. 138 i 310).

§ 2. W ramach realizacji obowiązków dotyczących zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia rektor zapewnia:

- 1) umieszczenie, w widocznych miejscach, w budynkach uczelni:

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej – szkolnictwo wyższe na podstawie § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. poz. 2317).

- a) informacji o sposobie bezpiecznego i higienicznego korzystania z pomieszczeń uczelni i wyposażenia technicznego,
 - b) planów ewakuacji osób z budynków uczelni i oznaczenie dróg ewakuacji;
- 2) udostępnienie na stronie internetowej uczelni informacji, o której mowa w pkt 1 lit. a, oraz informacji o sposobie:
- a) postępowania w przypadkach wystąpienia zagrożenia lub ryzyka dla bezpieczeństwa i higieny pracy i kształcenia w uczelni, zawierającą w szczególności numer telefonu alarmowego na terenie uczelni oraz adres poczty elektronicznej, na które należy zgłaszać informacje o zagrożeniach i ryzykach,
 - b) dokumentowania zgłoszonego lub stwierdzonego zagrożenia lub ryzyka oraz sposobie jego usunięcia albo podjęcia działań zapobiegających zmaterializowaniu się zagrożenia lub ryzyka.

§ 3. Rektor analizuje zgłoszenia dotyczące zagrożeń i ryzyk związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy i kształcenia w uczelni.

§ 4. 1. Rektor zapewnia obowiązkowe szkolenia dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, dla studentów i doktorantów rozpoczynających kształcenie w uczelni, w zakresie uwzględniającym specyfikę kształcenia w uczelni i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia.

2. Rektor zapewnia szkolenia dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia dla uczestników studiów podyplomowych, kształcenia specjalistycznego i innych form kształcenia, jeżeli ich przeprowadzenie jest niezbędne dla bezpiecznej realizacji zajęć w ramach tych studiów lub kształcenia.

§ 5. Przy planowaniu inwestycji uczelni oraz modernizacji i remontów jej obiektów rektor uwzględnia wyniki analiz, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 i 3, w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia.

§ 6. 1. Rektor zapewnia:

- 1) stałe monitorowanie spełniania wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i kształcenia w uczelni;
- 2) przeprowadzanie kontroli stanu pomieszczeń uczelni i wyposażenia technicznego w zakresie bezpieczeństwa i higieny korzystania z nich.

2. W przypadku stwierdzenia zagrożenia dla bezpiecznego korzystania z pomieszczeń uczelni lub wyposażenia technicznego rektor wprowadza zakaz korzystania z nich oraz nakazuje usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

3. Pomieszczenie lub wyposażenie techniczne, o którym mowa w ust. 2, może zostać ponownie dopuszczone do użytku po stwierdzeniu usunięcia nieprawidłowości.

4. Jeżeli stan zagrożenia lub ryzyko dla bezpieczeństwa i higieny pracy i kształcenia powstanie lub ujawni się w trakcie pracy lub kształcenia, pracę lub kształcenie niezwłocznie przerywa się i opuszcza się zagrożone miejsce zgodnie z planem ewakuacji.

§ 7. Rektor zapewnia:

- 1) oznakowanie i zabezpieczenie pomieszczeń, do których dostęp osobom nieuprawnionym jest wzbroniony;
- 2) dostosowanie stanowisk pracy i miejsc kształcenia do warunków zgodnych z zasadami ergonomii;
- 3) dostosowanie stanowisk pracy i miejsc kształcenia, z których korzystają osoby niepełnosprawne, do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności.

§ 8. Rektor zapewnia:

- 1) utrzymanie urządzeń technicznych, sprzętu i narzędzi w stanie zapewniającym pełną sprawność ich działania oraz bezpieczeństwo pracy i kształcenia;
- 2) zabezpieczenie przed uruchomieniem niesprawnych lub uszkodzonych urządzeń technicznych, sprzętu i narzędzi oraz oznaczenie ich w sposób wyraźny i widoczny;
- 3) umieszczenie przy urządzeniach technicznych, sprzęcie i narzędziach lub w ich pobliżu, w widocznym miejscu, instrukcji bezpiecznego korzystania z nich;
- 4) umieszczenie w warsztacie, laboratorium i pracowni, w widocznym miejscu, instrukcji określających zasady bezpieczeństwa i higieny korzystania z nich;
- 5) przestrzeganie obowiązku przebywania uczestników zajęć prowadzonych w warsztacie, laboratorium i pracowni wyłącznie w obecności osoby prowadzącej zajęcia;
- 6) wyposażenie uczestników zajęć prowadzonych w warsztacie, laboratorium i pracowni, w celu zabezpieczenia przed działaniem wykorzystywanych podczas zajęć niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia czynników, w niezbędne środki ochrony indywidualnej.

§ 9. 1. Substancje chemiczne wykorzystywane w uczelni umieszcza się w pojemnikach opatrzonych napisami zawierającymi nazwy substancji i informującymi o ich niebezpiecznym lub szkodliwym dla zdrowia działaniu.

2. Niebezpieczne substancje chemiczne w rozumieniu przepisów o substancjach chemicznych i ich mieszaninach przechowuje się w zamkniętych, specjalnie przystosowanych do tego celu pomieszczeniach.

3. Rektor zapewnia udostępnienie kart charakterystyk niebezpiecznych substancji chemicznych wykorzystywanych w kształceniu lub działalności naukowej osobom prowadzącym zajęcia z użyciem tych substancji.

4. Osoba prowadząca zajęcia, o których mowa w ust. 3, zapoznaje uczestników zajęć z kartami charakterystyk niebezpiecznych substancji chemicznych.

§ 10. Rektorzy dostosują warunki pracy i kształcenia w uczelni do wymogów określonych w § 1 ust. 2 pkt 2, § 2, § 4 i § 7, w terminie do dnia 1 marca 2019 r.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.²⁾

**MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA
WYŻSZEGO**

W porozumieniu:

**MINISTER RODZINY, PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Bogusława Sztorc

Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 lipca 2007 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelniach (Dz. U. poz. 897), które traci moc z dniem 1 października 2018 r. na podstawie art. 169 pkt 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669).

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	672238.1520105.1377732
Nazwa dokumentu	(4) Rozp_MNiSW_BHP_projekt_06.09.18.docx
Tytuł dokumentu	(4) Rozp_MNiSW_BHP_projekt_06.09.18
Sygnatura dokumentu	DLP.ZLS.1201.35.2018
Data dokumentu	2018-09-07 13:08:29
Skrót dokumentu	E6A97949599BCB43476FCA881612D0DEE0D 23B6B
Wersja dokumentu	1.1
Data podpisu	2018-09-07 13:08:01
Podpisane przez	Bogusława Sztorc zastępca dyrektora, tel. 534
	EZD 3.60.93.93.14638
Data wydruku:	2018-09-07 13:58:07
Autor wydruku:	Gąsczyk Marcin Starszy inspektor, tel. 620

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668), zwanej dalej „ustawą”.

Przepis art. 51 ust. 2 ustawy zobowiązuje ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki do określenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, w drodze rozporządzenia, sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia. Zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelni były dotychczas przedmiotem regulacji rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 lipca 2007 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelniach (Dz. U. poz. 897). Akt ten utraci moc z dniem 1 października 2018 r. na podstawie art. 169 pkt 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669), uchylającego z tym dniem ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.), na podstawie której rozporządzenie to było wydane.

Dotychczas obowiązujące rozporządzenie określało ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelniach. Natomiast, zgodnie z brzmieniem nowego upoważnienia ustawowego, projektowane rozporządzenie ma określić jakie działania ma podejmować i jakimi narzędziami powinien się posługiwać rektor, aby zapewnić w uczelni bezpieczne i higieniczne warunki pracy i kształcenia.

W § 1 ust. 1 projektowanego rozporządzenia zostały określone główne działania rektora jakie będzie podejmował w celu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia. Rektor realizując zadania w przedmiotowym zakresie będzie brał po uwagę zakres działalności uczelni, jej specyfikę oraz strukturę organizacyjną. Rektor będzie:

- analizował i identyfikował zagrożenia i ryzyka związane z bezpieczeństwem i higieną pracy i kształcenia, wynikające z realizowania zadań uczelni oraz będzie im przeciwdziałał,

- współpracował z organami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa i higieny pracy (m. in. z Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Inspekcją Budowlaną, Państwową Strażą Pożarną i Centralnym Instytutem Ochrony Pracy) oraz związkami zawodowymi reprezentującymi pracowników uczelni, samorządem studentów i samorządem doktorantów

w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i kształcenia w uczelni. Ponadto rektor corocznie będzie dokonywał analizy przyczyn i okoliczności wypadków związanych z pracą lub kształceniem w uczelni, a także będzie określał główne kierunki działań, jakie należy podejmować w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i kształcenia w uczelni.

Jednocześnie w § 1 ust. 2 pkt 2 projektu wprowadzono regulację dotyczącą organizowania na terenie uczelni imprez niebędących imprezami masowymi w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1160, z późn. zm.). W uczelniach imprezy sportowe i artystyczno-rozrywkowe, jeżeli spełniają warunki cyt. ustawy, są traktowane jako imprezy masowe i poddane jej rygorom, a sposób postępowania w przypadku ich organizacji określa art. 6 ust 3 ww. ustawy. Biorąc pod uwagę specyfikę działania i organizacji uczelni, w projekcie zaproponowano, aby rektor ustalał sposób organizacji innych imprez niebędących imprezami masowymi. Ma to być regulacja określająca procedury i sposób postępowania na terenie uczelni w czasie organizowanych imprez, z uwzględnieniem specyfiki uczelni i jej działalności.

Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy jest obowiązkiem prawnym i społecznym każdego pracodawcy, w tym również rektora. Dodatkowo na rektorze spoczywa odpowiedzialność za bezpieczeństwo osób uczestniczących w różnych formach kształcenia w uczelni. W celu realizacji tych obowiązków, zgodnie z § 2 projektu, rektor będzie obowiązany do umieszczenia, w widocznych miejscach, w budynkach uczelni oraz na stronie internetowej uczelni informacji o sposobie bezpiecznego i higienicznego korzystania z pomieszczeń uczelni i wyposażenia technicznego oraz rozmieszczenia planów ewakuacji osób z budynków uczelni i oznaczenia dróg ewakuacji. Rektor będzie ponadto zamieszczał na stronie internetowej uczelni informację o sposobie postępowania w przypadkach wystąpienia zagrożenia lub ryzyka dla bezpieczeństwa i higieny pracy i kształcenia, a także sposób dokumentowania stwierdzonego zagrożenia lub ryzyka oraz jego usunięcia. W uczelni zostanie określony i podany do wiadomości numer telefonu alarmowego oraz adres poczty elektronicznej, na które będzie można zgłaszać informacje o pojawiających się zagrożeniach i ryzykach. Jednocześnie rektor będzie zobowiązany systematycznie analizować wszelkie zgłoszenia dotyczące zagrożeń i ryzyk osób zatrudnionych i kształcących się w uczelni (§ 3).

W § 4 projektowanego rozporządzenia określono kwestię zapewnienia przez rektora przeprowadzania w uczelni obowiązkowych szkoleń wstępnych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla studentów i doktorantów, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny.

Zgodnie z projektem, szkolenia te należy przeprowadzić dla ww. osób rozpoczynających kształcenie w uczelni z uwzględnieniem specyfiki kształcenia. Uczestnicy studiów podyplomowych, kształcenia specjalistycznego i innych form kształcenia w uczelni, o ile będzie to konieczne dla bezpiecznej realizacji zajęć w ramach tych studiów lub kształcenia, będą również objęci szkoleniem w tym zakresie. Natomiast wymiar szkolenia rektor będzie ustalał odpowiednio do rodzaju odbywanego kształcenia.

Zgodnie z § 6 projektowanego rozporządzenia obowiązkiem rektora będzie stałe monitorowanie spełniania wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i kształcenia w uczelni, a także przeprowadzanie bieżących kontroli stanu pomieszczeń uczelni i wyposażenia technicznego. W przypadku stwierdzenia zagrożeń dla bezpieczeństwa korzystania z pomieszczeń uczelni lub wyposażenia technicznego, rektor wprowadzi zakaz korzystania z nich i jednocześnie nakaże niezwłoczne usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

W § 7 i § 8 projektowanego rozporządzenia określone zostały działania, jakie rektor będzie podejmował w związku z zapewnieniem bezpieczeństwa w pomieszczeniach uczelni, w szczególności warsztatach, laboratoriach i pracowniach, w których prowadzone będą zajęcia, a także zapewnieniem sprawności działania urządzeń technicznych, sprzętu i narzędzi wykorzystywanych do prowadzenia zajęć.

W projektowanym § 9 określono w jaki sposób substancje chemiczne, w tym niebezpieczne substancje chemiczne w rozumieniu przepisów o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, będą w uczelni oznaczane i przechowywane.

Projektowane rozporządzenie zawiera przepis przejściowy (§ 10), określający termin na dostosowanie przez rektorów warunków pracy i kształcenia w uczelni do wymagań określonych w § 1 ust. 2 pkt 2, § 2, § 4 i § 7. Termin, określony na dzień 1 marca 2019 r., umożliwi dostosowanie organizacji pracy i kształcenia w uczelni do wymagań wynikających z przepisów rozporządzenia przed rozpoczęciem semestru wiosennego.

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 października 2018 r., tj. z dniem wejścia w życie ustawy.

Zgodnie z art. 334 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce do dnia 30 września 2018 r. rozporządzenie, o którym mowa w art. 51 ust. 2 ustawy, wydaje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt rozporządzenia nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projekt rozporządzenia nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.